

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/679/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

78/2013. (III. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2012. augusztus 8-án előterjesztett **panaszát** a 2013. március 13-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a S.városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos a Testületnél postai úton, 2012. augusztus 8-án terjesztette elő panaszát az alábbi tartalommal.

1) Testületnek címzett levelét a panaszos azzal kezdi, hogy feljelentést kíván tenni a S.városi Rendőrkapitányság vezetője, illetve több intézkedő rendőr ellen is számos cselekmény miatt: „hivatali visszaélés, magánlaksértés, személyi szabadság indokolatlan korlátozása, rendőri intézkedésnél elkövetett testi sértés, kötelességszegés, alkotmányos és emberi jogok megsértése, házkutatási határozat nélkül elkövetett jogellenes tevékenység, magántulajdon megsértése”. A gyanú igazolására leveléhez a következőket mellékeli: letéti tárgyakról felvett jegyzőkönyv, ambuláns értesítő, igazolás előállításról, B. K. meghallgatásáról szóló jegyzőkönyv, a panaszos meghallgatásáról szóló jegyzőkönyv.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A levél ismerteti a sérelmezett eset előzményeit, de ezek a panasz elbírálása szempontjából nem relevánsak, így azok részletezésétől a Testület eltekint.

2) Egy további levélben a panaszos beszámol a 2012. július 16-án történt eseményekről.

Aznap a panaszos háza hálósobájának az ablakán zörgettek és lámpafénnyel bevilágítottak ismeretlen személyek. Miután az ablakot kinyitotta, a panaszos megkérdezte az ott álló két személytől, hogy mit keresnek a ház udvarán, ahová csak a kerítésen átmászva juthattak be. A két férfi elmondta, hogy rendőrök, de mivel a szemébe világítottak, azt a panaszos nem látta, hogy egyenruhát viseltek-e. Kérte a panaszos a két férfit, hogy igazolják magukat, és mutassák be a házkutatási határozatot, amely feljogosította őket arra, hogy a magánterületre behatoljanak. A panaszos utal rá, hogy távolabb látott állni egy teljesen kivilágítatlan személygépkocsit. A két férfi a panaszosnak azt válaszolta, hogy bejelentés érkezett a rendőrségre. A panaszos közölte, hogy ő semmilyen bejelentést nem tett, majd felszólította a két rendőrt, hogy távozzanak, ha nem igazolják magukat.

Mintegy háromnegyed óra elteltével ismét kopogtattak a panaszos házának ablakán, és erős fénnel világítottak be rajta ismeretlenek. Amikor a panaszos újra kinyitotta az ablakot, azt látta, hogy még több személy van jelen az udvarán. Egyikük közölte, hogy ő a S.városi Rendőrkapitányság vezetője, és egy bejelentéssel összefüggésben érkezett ki a kollégáival. A panaszos megismételte, hogy semmiféle bejelentést nem tett, és kérte a rendőri vezetőt, hogy igazolja magát, és mutassa be a házkutatási parancsot, amely alapján az udvarra bementek. A panaszos kéréseinek a rendőrök nem tettek eleget, közölték ugyanakkor, hogy másvalaki tett bejelentést arról, hogy a panaszos fogva tart egy embert, B. K.-t, akivel a rendőrök szeretnének beszélni, és igazoltatni is kívánják. A panaszos megjegyzi, hogy B. K. valóban nála tartózkodott, pár nappal korábban érkezett meg hozzá. B. K. ekkor magához vette az iratait, és kiment a rendőrökhöz. A panaszos ez idő alatt az ajtóban állt, ahol hirtelen két rendőr kapta el a kezét, kirántották a házból, és a földre lökték. A 4 vagy 5 rendőr a panaszost lefogta, kezét hátracsavarták, bilincset helyeztek rá, és azt kiabálták neki, hogy igazolja magát. Közben a többi rendőr bement a házba. A panaszos utal rá, hogy az eseményeknek B. K. szem- és fültanúja volt.

A panaszos a földön fekvésközölte a rendőrökkel, hogy megbilincselve nem tudja igazolni magát. Megjegyz, hogy a rendőrök közül sem igazolta magát senki, és azt sem engedték neki, hogy beszéljen a jogi képviselőjével, holott jelezte ezt a szándékát. Utal továbbá arra is, hogy a fent leírt rendőrségi eljárás során sérülései is keletkeztek. A rendőrök végül bevitték a panaszost a házba, és az egyik kezéről levették a bilincset, így végül igazolni tudta magát. Közben hallotta, hogy a kapitányságvezető azt kiabálja, hogy képzelte a panaszos, hogy kérésére majd a S.városi Rendőrkapitányság vezetője igazolja magát. A házban a rendőrök a panaszos tárgyai között keresgéltek, rá pedig különböző megjegyzéseket tettek. A kapitányságvezető például azt mondta, hogy a panaszosnak orvosi vizsgálatra van szüksége, mert nem normális. A házban a rendőrök eleinte nem engedték meg a panaszosnak, hogy pizsamájából felöltözzön, és csak hossza vita után sikerült hozzájutnia személyes dolgaihoz, köztük utcai ruhához. A mobiltelefonját kikapcsoltatták a panaszossal, miközben gúnyos megjegyzés hangzott el azzal kapcsolatban is a rendőröktől, hogy a panaszos miért nem hívja az ügyvédjét.

Miután a panaszos bezárta a házat, rendőrségi gépkocsiba ültették, és elindultak vele a kapitányságra. Megjegyz, hogy a panaszos, hogy az egyik gépkocsiban vitték őt, míg a másikban

B. K.-t. A beszállítás ideje alatt az egyik rendőr levette a panaszos kezéről a bilincset, de megjegyezte, hogy reméli, a továbbiakban arra már nem lesz szükség, amire reagálva a panaszos megjegyezte, hogy addig sem volt.

A kapitányságon a panaszos személyes tárgyait letétbe vették, őt magát átvizsgálták, és a fogdán helyezték el. Mintegy 30 perc elteltével megjelent a kapitányságvezető, és közölte a panasossal, hogy mivel az intézkedés során megsérült, elszállítják orvosi vizsgálatra, ahol láttelepet vesznek fel, aztán a panaszt meghallgatják, majd pedig haza fogják szállítani. A panaszt a rendőrök ezután elvitték a kórházba, ahol a kezeit megröntgenezték, majd a kapitányságra visszaérve újra a fogdán helyezték el.

Ezután került sor a panaszos kihallgatására, ahol rajta és a kihallgatást végző rendőrön kívül további 4-5 rendőr volt jelen, akik megalázó, gúnyos megjegyzéseket tettek rá, például, hogy miért nem hívja az ügyvédjét. Kérték tőle, hogy adja meg a telefonja PIN-kódját, hogy a rendőrök bele tudjanak nézni a készülékbe; majd megjegyezték, hogy a panasztól el kellene venni a kastélyt, és vissza kellene adni a közösségnek, hogy bálokat lehessen ott rendezni. Sértő kijelentést tettek B. K.-ra is, „mocskos cigány” kifejezéssel illették, és azt kérdezték a panasztól, miért ad neki enni. Méltóságot sértő megjegyzéseket tettek továbbá kettejük viszonyára. A panaszos a rendőrök sértegetéseire nem reagált. A panaszos számára nem vált világossá, hogy tanúként vagy gyanúsítottként nyilatkoztatták.

A kihallgatás befejezésekor a panaszos visszakapta személyes tárgyait, majd a rendőrök hazaszállították.

Tudomása szerint az esettel összefüggésben meghallgatták B. K.-t és id. B. T.-t is a rendőrök. B. K. elmondásából tudja a panaszos, hogy nyilatkoztatása alkalmával B. K. kifogásolta a panaszos házában végrehajtott rendőri intézkedés kapcsán azt, hogy a panaszt kirángatták a házból, földre lökték és megbilincseltek, de a rendőr ezeket a kifogásokat a jegyzőkönyvben nem rögzítette. Id. B. T. pedig – B. K. jelenlétében – azt mondta, hogy nem meri megnevezni azt az embert, akitől tippet kapott, mert tart attól, hogy az illetőt a panaszos feljelenti.

Említi a panaszos, hogy a hazaszállítását megelőzően zajlott a rendőrségen „valamilyen belső vizsgálat rendőri intézkedés miatt”. A panaszos azzal összefüggésben azt kifogásolja, hogy az eljáró rendőr befejezésül a következőt mondta: „minden állampolgár lop, csal, hazudik”.

A panaszos a rendőrségről 2012. július 17-én hajnalban, 4 óra körül érkezett haza.

Kéri, hogy a Testület a történetek kivizsgálása érdekében indítson panaszeljárást.

3) A panaszos beadványához csatolta a B. K. meghallgatásáról 2012. július 17-én 0 óra 22 perc és 0 óra 25 perc között rögzített jegyzőkönyvet. Az irat a panasz eljárás szempontjából az alábbi releváns információkat tartalmazza.

B. K. a meghallgatás során úgy nyilatkozott, az intézkedés keretében a rendőrök azt kérték tőle, menjen ki a házból, amely kérésnek eleget tett, majd a rendőrök kérdéseire válaszolva elmondta, hogy nem tartják fogva. A panaszos ekkor az ajtóban állt, és éppen szóváltásba keveredett a rendőrökkel, akik felszólították, hogy igazolja magát, aminek a panaszos nem tett

eleget, nem akarta magát igazolni. Azt, hogy ezután mi történt a panaszos és a rendőrök között, nem tudja, mert kint tartózkodott a ház előtt a járdán, és személyazonosságát igazolta éppen az egyik rendőrnek.

4) A panaszos előállításának időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos szabadságának korlátozása 2012. július 16-án 23 óra 10 perctől 2012. július 17-én 3 óráig tartott. A panaszos hozzátartozó vagy más személy értesítését a fogvatartásról nem kérte, élelmezést nem kért, de kapott, az intézkedéssel szemben pedig panasszal kívánt élni.

Az egyoldalas dokumentumon, a lap alján a következő tájékoztatás szerepel: „Tájékoztatom, hogy az 1994. XXXIV. tv. 92. § alapján az intézkedés foganatosítását követő 30 napon belül, amennyiben az intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Független Rendészeti Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”.

5) A panaszos a Testület rendelkezésére bocsátott egy ambuláns értesítőt, amelyet 2012. július 17-én állítottak ki a Megyei Kórház Sürgősségi betegellátó osztályán.

Az irat rögzíti, hogy a panaszos rendőri kísérettel érkezett a vizsgálatra, és elmondta, hogy az előző nap este, 11 óra körül végrehajtott rendőri intézkedés során sérült meg mindkét könyöke, illetve jobb csuklója.

A vizsgáló orvos a panaszos jobb csuklóján horzsolt sebeket észlelt, amelyek nyomásra érzékenynek bizonyultak, keringési zavart nem tapasztalt. Szintén horzsolt sérülést fedezett fel a bal alkaron és a bal könyökön, másutt nem.

6) A panaszos által szintén megküldött, 2012. július 19-én kelt szabálysértési határozat szerint a panaszossal szemben a S.városi Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatósága 100 000 Ft összegű bírságot szabott ki az általa 2012. július 16-án 23 óra 8 perc körüli időben elkövetett személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelesség megszegése szabálysértés elkövetése miatt.

7) Egy szintén mellékelt és a S.városi Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatósága által kiállított idézés tanúsága szerint a panaszost 2012. augusztus 29-én 10 órára idézték meghallgatásra a fenti, személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelesség megszegése szabálysértés ügyében.

8) Megküldte a panaszos a személyes tárgyai letételezéséről a rendőrségen 2012. július 17-én felvett jegyzőkönyvet, továbbá egy általa 2012. október 28-án írt levelet, amelyben beszámol a 2012. október 25-én 10 óra 30 perckor B. T. ingatlana előtt történt, és G. I. önkormányzati képviselőt is érintő eseményekről. Az említett két irat a panasz eljárás szempontjából releváns információkat nem tartalmaz, ezért részletes ismertetésüktől a Testület eltekint.

Ugyanezen okból nem ismerteti a Testület a S.városi Városi Bíróság 2011. október 3-án kelt végzését a T. P. feljelentettel szemben keletkezett büntetőiratok megküldéséről, valamint a

Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének 2011. augusztus 29-én kelt, kizárási indítvány elbírálásáról szóló határozatát sem.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) Az intézkedő rendőrök – K. E. r. zls. és L. Sz. r. ftörm. – jelentésük szerint 2012. július 16-án 23 óra 10 perc körüli időben léptek fel a panaszossal szemben, akit a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdés I. fordulata alapján igazoltattak, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták a ruházatát, majd a 33. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel – mint személyazonosság igazolását megtagadó személyt – előállították.

Az intézkedés keretében a rendőrök a panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszert, és a 48. § d) pontjára figyelemmel, a panaszos ellenszegülésének megtörésére bilincset is alkalmaztak. A bilincselés 23 óra 10 perctől 23 óra 25 percig tartott.

A rendőri fellépés során a panaszost kórházba szállították hámsérülés, karcolás miatt, a sérülés könnyű fokú volt. Az intézkedés során anyagi kár nem keletkezett. Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése értelmében a panaszos nem kérte hozzátartozó vagy más személy értesítését.

Az eseményeket a jelentés a következőképpen ismerteti. A rendőrök 2012. július 16-án 21 óra 15 perckor B. P. r. őrgy., ügyeletvezető utasítására jelentek meg a panaszos szomszédjában, mivel onnan a rendőrségre arról érkezett bejelentés, hogy a panaszos címen jogellenesen tartanak fogva egy személyt. Ezt követően a rendőrök a panaszos lakcímére mentek, ahol azonban többszöri csengetésre sem ment ki senki sem a házból. Ezt követően a rendőrök a ház bejárati ajtaján, illetve a házon lévő ablakokon is kopogtattak. Az egyik ablakot egy ismeretlen személy nyitotta ki, aki azonnal kiabálni kezdett a rendőrökkel, hogy semmi keresnivalójuk nincs ott. A rendőrök válaszul közölték érkezésük okát, azonosították magukat, és felszólították a személyt, hogy igazolja magát. Az érintett azonban a rendőri felszólításnak nem tett eleget, és bezárta az ablakot.

A történeteket a rendőrök jelentették az ügyeletvezetőnek, illetve H. B. r. őrnagynak, a Bűnügyi Osztály vezetőjének, majd utasításra a helyszínen maradtak.

23 órakor megjelent az intézkedés helyszínén P. B. r. ezredes, kapitányságvezető, ezért a rendőrök ezt követően az ő utasításai szerint jártak el.

A rendőrök a kapitányságvezető és a Bűnügyi Osztály vezetőjének jelenlétében, velük közösen ismételten megpróbálták felvenni a kapcsolatot az adott címen tartózkodó személlyel. Többszöri kiabálást és az ablak ismételt zörgetését követően kinyitotta az ajtót a panaszos, akivel együtt kiment a házból B. K. is, aki a rendőrök felszólítására igazolta is magát.

H. B. r. őrnagy az ajtóban álló panaszost is felszólította, hogy adja át az iratait, a panaszos azonban annyit közölt, hogy a ház V. T. tulajdona, majd kézzel hirtelen meglökte H. B. r. őrnagyot a mellkasán, és megkísérelte becsukni az ajtót, így próbálta kivonni magát az

intézkedés alól. A r. alezredes azonban megakadályozta az ajtó becsukását, az intézkedő rendőrök pedig a további támadás, illetve annak megakadályozása érdekében, hogy a panaszos ismételten bezárkózzon a lakásba, testi kényszerszerűen alkalmazták vele szemben. Ennek keretében 23 óra 10 perckor a kezeit lefoglalták, hátracsavarták és a panaszost a földön, hason fekve megbilincseltek. A panaszos bal kezét L. Sz. r. főrm. fogta meg, és a bilincset is ő tette rá mindkét csuklójára, a panaszos jobb kezét pedig K. E. r. zls. fogta le. Ezután a panaszos a rendőrök felügyelete mellett magához vette szükséges személyes tárgyait, majd a lakást kulccsal bezárta. Ezt követően sor került a panaszos előállítására a S.városi Rendőrkapitányságra. A panaszost végül 2012. július 17-én 0 óra 10 perckor helyezték el az előállító helyiségben, őrzését G. T. r. főrm. hajtotta végre.

A jelentés utal rá, hogy mivel a panaszos a kényszerítő eszközök alkalmazása során a csuklóján, illetve bal alkarján sérüléseket szenvedett, a rendőrök átszállították a Megyei Kórházba orvosi ellátás céljából.

A panaszost az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján tájékoztatást kapott az előállítás okáról és igazolást vett át annak időtartamáról. Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8)-(9) bekezdései és a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. pontja alapján jogairól és kötelezettségeiről szintén tájékoztatásban részesült.

A jelentés végül rögzíti, hogy a panaszos szabadságkorlátozásának oka 2012. július 17-én 3 órakor megszűnt, ezért ekkor szabadon bocsátották.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a rendőri intézkedés jogszerűen és szakszerűen zajlott, azzal összefüggésben nem valósult meg továbbá az arányosság követelményének a megsértése sem.

2) A Megyei Rendőr-főkapitányság Közbiztonsági Szervek Ügyeleti Osztály feljegyzése szerint B. T. 2012. július 16-án 20 óra 43 perckor tett bejelentést a rendőrségen arról, hogy egy hívószám nélküli telefonhívás alkalmával egy ismeretlen személy úgy tájékoztatta, hogy fiát, B. K.-t akarata ellenére, erőszakkal fogva tartja a szomszédjukban lakó személy, a panaszos.

Az ügyelet járőrt küldött, akik felvették a bejelentővel a kapcsolatot, majd a panaszos házához érve vele is megpróbálták kapcsolatba lépni, de a panaszos a rendőrök kérdéseire B. K.-val kapcsolatosan nem válaszolt, a házába bezárkózott, ajtót nem nyitott.

A helyszínre kivonult a kapitányságvezető és a bűnügyi osztályvezető is. Ezután rendőri felszólításra kiment a házból a B. K., és úgy nyilatkozott, hogy szabad akaratából tartózkodik az ingatlanban, senki nem tartja fogva.

H. B. r. őrgy. a panaszost felszólította személyazonossága igazolására, aki azonban a felszólításnak nem tett eleget, H. r. őrnagy jogszerű intézkedésének ellenszegült, majd megpróbálta magát kivonni az intézkedés alól olyan módon, hogy próbálta bezárni az ajtót. Abban a helyszínen tartózkodó járőrök megakadályozták, vele szemben testi kényszerszerűen és bilincset alkalmaztak. A kényszerítő eszközök alkalmazásával összefüggésben a panaszos

nyolc napon belül gyógyuló, könnyű, felületi hámsérüléseket szenvedett. Ezt követően a rendőrök előállították a panaszost a rendőrkapitányságra.

Az irat rögzíti, hogy a rendőrök a bejelentést követően 20 óra 45 perckor vonultak ki a helyszínre, oda 21 óra 10 perckor érkeztek meg, és intézkedésüket 0 óra 20 perckor fejezték be.

3) A rendőrök B. T. bejelentéséről 2012. július 17-én 0 óra 22 perctől kezdődően rögzítettek jegyzőkönyvet. A meghallgatás alkalmával B. T. megerősítette a telefonon tett bejelentésben foglaltakat.

Az irat a panasz eljárás szempontjából egyéb releváns információt nem közöl.

4) H. B. r. őrgy. 2012. július 16-án az alábbi tartalommal készítette el a sérelmezett eseményekről szóló jelentését.

Az adott napon 22 óra 30 perckor az ügyeletvezető arról tájékoztatta a r. őrnagyot, hogy a kapitányság ügyeletére telefonon tett bejelentést B. T. azzal kapcsolatban, hogy fiát, B. K.-t fogva tartja a panaszos a falu közepén lévő, műemlék jellegű kúria épületében. Az adott időben ellenőrzés céljából a kapitányság épületében tartózkodott P. B. r. ezredes, kapitányságvezető is, akit a szolgálatban lévő N. Z. r. őrgy., ügyeletes szintén tájékoztatott a bejelentésről.

A szolgálatban lévő gépkocsizó járőr eközben jelentette, hogy az említett, műemlék jellegű épületnél tartózkodik, ahol többszöri felszólítására az épület egyik ablakán kinézett egy férfi, majd közölte, hogy házkutatási parancs nélkül nem hajlandó szoba állni a rendőrökkel és beengedni őket az épületbe, azután bezárta az ablakot és ismételt kérésre nem jött elő.

Az ügyben végzett helyszíni adatgyűjtés során az is a járőrök tudomására jutott, hogy B. K.-t többen is látták a megelőző napon az adott épületben tartózkodni.

A rendelkezésre álló adatok, valamint az épületben tartózkodó személy viselkedése megalapozta a személyi szabadság megsértése bűncselekmény elkövetésének gyanúját, ezért a r. őrnagy a kapitányságvezetővel a helyszínre indult, oda 22 óra 55 perckor érkeztek meg.

A kapitányságvezető a zárt nyílászárókon keresztül felszólította az épületben tartózkodó személyt, személyeket az ajtó kinyitására a B. K. felkutatásához szükséges helyiségellenőrzés érdekében. Eközben az épületből valaki kiszólt, hogy B. K. odabent tartózkodik, és az épületet a hátsó részen található bejáraton fogja elhagyni.

Ezt követően a rendőrök az épület hátsó részéhez mentek, ahol egy ajtó ki is nyílt, majd azon keresztül kilépett az udvarra egy fiatalember, aki kérésre igazolta magát, így megállapítást nyert, hogy B. K. az. Miután B. K. igazoltatása megtörtént, a r. őrnagy az ajtó előtt lévő négyfokú lépcsőn a nyitott ajtóhoz léptett, és maga előtt tartva a szolgálati igazolványát, hangosan közölte nevét, rendfokozatát, beosztását, valamint az intézkedés tényét és lényegét. Ekkor az épület ajtajában lévő férfi – a panaszos – magából kikelve a következő üvöltötte: „Maga bűncselekményt követett el, ugyanis V. T. tulajdonát képező épületben tartózkodik, amihez nincs joga és ennek következményei lesznek!”

A r. őrnagy felszólította a panaszt, aki ekkor már a közelében tartózkodott, hogy igazolja magát. A panaszos azonban megpróbálta a r. őrnagyot hanyatt lökni, és egyúttal az épület ajtaját becsukni. Ezt a r. őrnagy azonnal reagálva megakadályozta olyan módon, hogy a panaszos alkarját lefogta és az ajtót kitémasztotta. Ezt követően a helyszínen tartózkodó járőrök a panaszossal szemben testi kényszerszerű és bilincselést alkalmaztak. A panaszos többszöri kérdésre sem volt hajlandó közölni a nevét és az adatait, sőt azt sem mondta el, hogy milyen jogon tartózkodik a műemlék jellegű épületben.

A jelentés ezen a ponton rögzíti a panaszos személyes adatait, amelyek ismertetését követően megjegyzi, hogy a panaszos az intézkedés közben hangosan, súlyos következmények kilátásba helyezésével fenyegette a jelenlévő rendőröket, és a rendőri intézkedéssel szemben ellenszegült oly módon, hogy teljesen passzívvá vált.

A r. őrnagy végül megjegyzi, hogy a panaszos gyenge erejű lökése következtében nem sérült meg, a panaszosnak egyensúlyából sem sikerült őt kibillenteni.

5) H. B. r. őrnagy 2012. szeptember 18-án az alábbi tartalommal írt kiegészítő jelentést a történetek kapcsán.

Az előállítás során, amikor a rendőröknek úgy tűnt, hogy a panaszos feldúlt állapotából kissé megnyugodott, a bilincselését az intézkedő járőrök pár percre félbeszakították. Ez idő alatt a panaszos magához vette személyes iratait és tárgyait, köztük mobiltelefonját is. A készüléket a rendőrök egyrészt az intézkedés célja veszélyeztetésének elkerülése miatt, másrészt azért kapcsolatták ki a panaszossal, mert a belső védelmi utasításban arra vonatkozó rendelkezés szerepel, hogy a rendőrség épületében tilos a mobiltelefon használata, a panaszt pedig a helyszínről egyenesen a S. városi Rendőrkapitányság épületébe szállították. Utal rá a r. őrnagy, hogy a panaszos egyébként sem kérte hozzátartozó kiértesítését.

A jelentés szerint a panaszos az intézkedés során egyáltalán nem említette, hogy jogi képviselőre lenne szüksége, ezért ilyen jellegű kiértesítést a rendőrség nem végzett.

A testi kényszer alkalmazását, valamint a bilincselést követően, a felmerült bűncselekményi gyanú tisztázása érdekében szükségessé vált az érintett ingatlan átvizsgálása, amit a rendőrök végre is hajtottak. A panaszos az épület átvizsgálása során végig jelen volt.

6) O. Z. r. fhdgy. 2012. július 17-én az alábbi tartalommal készített jelentést a sérelmezett eseményekről.

A r. főhadnagy a rendőrkapitányság épületében tartózkodott, amikor az ügyelet 22 óra 30 perckor jelentette H. B. r. őrnagynak, hogy B. T. bejelentést tett fia fogvatartásáról, miután mobiltelefonjára egy ismeretlen számról hívás érkezett. A bejelentő elmondta, hogy a fiát a telefonáló szerint a panaszos tartja fogva, és hozzátette, hogy a fia B. városban dolgozik, a telefonszámát nem tudja.

A jelentés rögzíti, hogy a helyszínre kikerülő járőrnek egy ismeretlen személy ablakot nyitott, de mikor közölték vele, hogy miről érkezett bejelentés a rendőrségre, szó nélkül becsukta az ablakot, és nem volt hajlandó a rendőrökkel szóba állni. Az adatgyűjtést követően a járőr arról számolt be továbbá, hogy a megelőző napon többen látták az adott címen lévő házban tartózkodni B. K.-t. Ez az információ megalapozta a bejelentés valóságát, amit tovább erősített az ingatlanban tartózkodó személy – a panaszos – elutasító viselkedése.

Az eseményeknek ezen a pontján érkezett a kapitányságra P. B. r. ezredes, kapitányságvezető, akinek a bejelentésről rendelkezésre álló adatokat H. r. őrnagy jelentette. P. B. r. ezredes előzetesen úgy rendelkezett, hogy a helyszínen lévő járőrök maradjanak továbbra is a helyükön, amíg ő, H. r. őrgy. és a r. főhadnagy ki nem érnek a helyszínre. A kiérkezést követően a járőr, illetve a helyszínen lévő váltásparancsnok jelentett a kapitányságvezetőnek.

A jelentés rögzíti, hogy az eseményekben érintett ingatlan a R. út és a D. út kereszteződésében helyezkedik el, körbe van kerítve, két bejáratral rendelkezik: egyik a D. út, a másik a R. út felől teszi lehetővé a bejutást, de egyiken sincs kapu, csak ideiglenesen kihúzott drótháló kapu gyanánt.

Mivel az épületből semmilyen reakciót nem tapasztaltak, a rendőrök a D. út felőli bejáratnál leakasztották a dróthálót, majd P. B. r. ezredes, L. Sz. r. főrm. és a r. fhdgy. az ingatlan első részéhez ment, pontosabban ahhoz az ablakhoz, amelyet korábban a járőr elmondása szerint a bent lévő személy kinyitott. L. r. főrm. bekopogott az ablakon, amit ezután kinyitottak, és valaki „arrogánsan megkérdezte”, mit akarnak a rendőrök. A kapitányságvezető azt felelte: „P. B. r. ezredes vagyok, a S.városi Rendőrkapitányság vezetője, és bejelentés érkezett, hogy erőszakkal fogva tartja B. K.-t, kérem, hogy mondja meg, Önnél tartózkodik-e”. A személy közölte, hogy nem mond semmit. Ekkor a kapitányságvezető felhívta az érintett figyelmét, hogy ha nem hajlandó megmondani, nála van-e a keresett személy, kommandósokat hívat, akik erőszakkal hatolnak be az ingatlanba. A személy ekkor közölte, hogy nála van B. K., aki ekkor oda is lépett az ablakhoz. P. r. ezredes arra kérte B. K.-t, hogy menjen ki az udvarra, mert tisztázni kell a bejelentés tartalmát, amihez szükség van a meghallgatására. Ekkor az épület oldalánál tartózkodó H. r. őrnagy, U. r. hdgy. és K. r. főrm. elmentek az épület mögött lévő bejárat ajtóhoz, ahová a r. fhdgy. és a kapitányságvezető is követte őket. Amint odaértek, az ajtó kinyílt, és kilépett B. K., kezében az irataival. P. B. r. ezredes és a r. fhdgy. a R. úti bejárat felé vezető járdán álltak meg vele, a lépcsőtől pár méterre.

Az ajtóban álló személy – a panaszos – ekkor arrogánsan kiabálva közölte, hogy fel fogja jelenteni a rendőröket, mert az ingatlan V. T. tulajdona, ezért a rendőrök magánlaksértést követtek el. Ekkor H. r. őrnagy felment a lépcsőn az ajtó elé, és felszólította a panaszost, hogy amennyiben ez így van, igazolja magát és a lakásban tartózkodásának jogszerűségét. A panaszos a felszólításnak nem tett eleget, ellenben H. r. őrnagyot jobb kézzel mellbe lökte, és megpróbálta bezárni az ajtót. H. r. őrnagy azonban megfogta a panaszos karját, majd a járőrökkel közösen levitték a lépcsőn az udvarra. A panaszos közben a fogásukból megpróbálta kiszabadítani magát, ezért a rendőrök a földre fektették, és a további ellenállását leküzdve megbilincseltek. A panaszos közölte, hogy az iratai a lakásban vannak, ezért a rendőrök vele együtt bementek az előszobába, illetve a konyhába, ahol a panaszos igazolta magát. A panaszost ezt követően a járőr előállította a S.városi Rendőrkapitányságra.

B. K.-t meghallgatása céljából P. B. r. ezredes és H. B. r. őrnagy, B. T.-t pedig U. J. r. hdgy. és a főhadnagy szállította be a S.városi Rendőrkapitányságra.

7) H. B. r. őrnagy a sérelmezett eseményekkel összefüggésben 2012. szeptember 18-án kelt levelében nyújtott tájékoztatást a megyei rendőr-főkapitányság ellenőrzési szolgálatának. A levél a fenti iratok megállapításaihoz képest az alábbi többletinformációt tartalmazza.

Az intézkedő rendőrök a bejelentésben megjelölt helyszínre 21 óra 25 perc körül érkeztek ki, és akkor sikerült pár szót váltani a házban tartózkodó ismeretlen férfival. Ezt követően több

mint egy óra hosszán át a rendőrök a ház előtt várakoztak, az ismeretlen férfi pedig a házban tartózkodott, így volt ideje telefonon bárkivel felvenni a kapcsolatot.

Az intézkedés során az előállítás tényét a r. őrnagy hallhatóan, érhetően közölte a panaszossal. Levelében a r. őrnagy utal rá, hogy az előállítás fogantatása során nincs lehetőség arra, hogy az intézkedés alá vont személy számára biztosítsák, hogy értesíthessen valakit, különösen, ha bűncselekménnyel gyanúsítható személy előállítása zajlik. Ilyenkor ugyanis elsődleges feladat az intézkedés céljának teljesítése. A konkrét esetben azt kellett tisztázni, hogy B. K. sérelmére követett-e el valaki bűncselekményt, továbbá azt, hogy B. K. és a panaszos miért, mi célból tartózkodott a műemléképületben.

Szintén rögzíti a r. őrnagy tájékoztatása, hogy a panaszost a rendőrök közül senki sem illette gúnyos megjegyzésekkel, hanem épp ellenkezőleg, a panaszos volt az, aki támadólag lépett fel és fenyegette a jogszerűen intézkedő rendőröket.

Végül megjegyzi a levél azt is, hogy a rendőrök az intézkedés során mindvégig eleget tettek az Rtv. 20. §-ából fakadó kötelezettségeiknek.

8) Az előállítás ideje alatt – 2012. július 17-én 1 óra 59 perc és 2 óra 35 perckor között – a rendőrök elvégezték a panaszos meghallgatását is. A panaszos nyilatkozata jelen ügy szempontjából az alábbi releváns információkat tartalmazta.

A panaszos előadta, hogy B. K. pár nappal korábban érkezett meg hozzá, azóta nála töltötte a napjait.

Az intézkedés keretében a panaszossal – állítása szerint – a rendőrök először csupán annyit közöltek, hogy érkezett egy bejelentés. A második próbálkozás alkalmával a rendőrök már bementek a házhoz tartozó területre, és kopogtattak az ablakon, ugyanúgy nem igazolták azonban magukat, mint az elsőként érkezett rendőrök. Ezt követően mondták el, hogy a bejelentés arról szólt: a panaszos fogvatartja B. K.-t, és a rendőrök vele, B. K.-val szeretnének beszélni, amennyiben valóban a házban van.

A panaszos ekkor szólt B. K.-nak, hogy menjen ki, mert a rendőrök őt keresik. A panaszos ki is nyitotta az ajtót, amin ezután B. K. kilépett.

A nyomozó azon kérdésére, hogy miért a panaszos nyitotta ki B. K.-nak az ajtót, a panaszos azt felelte, hogy egyszerű előzékenységből, B. K. ugyanis magától is ki tudott volna menni, hiszen az ajtóban belülről benne volt a kulcs.

Kérdésre válaszolva a panaszos azt is elmondta, hogy amikor kinyitotta az ajtót, a rendőrök kirántották a házból, a földre teperték és megbilincseltek, aminek következtében sérüléseket is szenvedett.

Arra a kérdésre, hogy hogyan igazolta magát a rendőri felszólításra, a panaszos azt felelte, hogy a személyi igazolványával. Az iratot – emlékezete szerint – akkor adta át a rendőröknek, amikor kiengedte B. K.-t, illetve miután a rendőrök őt is kiráncigálták.

A nyomozó azon kérdésére, hogy hogyan tudta átadni az iratait, ha az események úgy történtek, ahogy korábban mondta, vagyis hogy a rendőrök azonnal leteperték és megbilincseltek, a panaszos azt állította, hogy az egyik kezét elengedték.

A nyomozó erre reagálva azt kérdezte a panaszostól, hogy a személyi igazolványát mindig magánál tartja-e, akkor is, ha kimegy az udvarra, vagy éppen a kertben tevékenykedik, illetőleg, hogy esetleg számított-e az igazoltatásra. A panaszos válaszul közölte: előfordul, hogy ilyen esetekben is nála vannak az iratai, de a konkrét esetben nem számított az igazoltatásra.

Végül a nyomozó kérdésére, hogy milyen tervei vannak az intézkedéssel kapcsolatban, a panaszos azt felelte, hogy még nem tudja, beszélni kíván az ügyvédjével.

III.

A panaszos 2012. október 26-án, majd 2012. november 13-án újabb beadványokkal egészítette ki panaszát. A Testület rendelkezésére bocsátott számos olyan iratot, amelyek ellene vagy általa kezdeményezett büntetőeljárásokban keletkeztek.

Az iratok jelentős része nem tartalmaz olyan információt, amely jelen eljárás szempontjából relevánsnak minősülne, ezért a Testület csak azokat ismerteti, amelyek a panaszeljáráásban érdemi közlést tartalmaznak.

a) A panaszossal szemben indult szabálysértési eljárásban 2012. július 19-én kelt határozatát a hatóság 2012. október 9-én kelt, újabb határozatában visszavonta – mivel a panaszos törvényes határidőn belül meghallgatási kérelmet terjesztett elő – döntését megváltoztatta, és a bírság összegét 60 000 Ft-ra mérsékelte.

b) A panaszos gyanúsított kihallgatása alkalmával – 2012. szeptember 14-én – a történeteket az alábbiak szerint adta elő.

A konkrét estén 22 óra körüli időben a panaszos arra lett figyelmes, hogy fény van a telken, ahova egyébként csak kevéssé szűrődik be a közvilágítás. Az épület a telek közepén van, a telek pedig körül van kerítve. A zsalugáteres ablakon kopogást hallott, ezért kinézett, majd kinyitotta az üveglakot is, amin belül azonban van még egy fixen beépített vasrács, kívül pedig egy zsalugáter, ami zárva volt. A panaszos ekkor a zsalugáter résein keresztül két-három személyt látott kint, az ablak előtt, akik valamilyen fényforrással bevilágítottak a szemébe. A panaszos köszönt, és megkérdezte a kint tartózkodókat, hogy mit keresnek ott. Annyi választ kapott, hogy „bejelentés érkezett”. A panaszos visszakérdezett, hogy kik vannak odakint, és milyen bejelentésről van szó, amire csak annyi választ kapott, hogy rendőrök. Az érintettek nem közölték ugyanakkor sem a nevüket, sem azt, hogy honnan érkeztek.

A panaszos jelezte, hogy magánterületen vannak, és kérte, hogy mutassanak házkutatási parancsot, igazolják magukat, illetve mondják meg, hogy hogyan mentek be. A panaszos megjegyezte, hogy a beszélgetés mindkét fél részéről normális hangnemben zajlott. A rendőrök a fentiek után elmentek. Azt a panaszos nem tudta megmondani, hogy a magukat rendőrnek mondó személyek milyen ruhában voltak, mivel az udvaron gyér a világítás, ráadásul kintről a szemébe világítottak, és azt is hiába kérte, hogy igazolják magukat. Hozzáteszi, hogy tőle senki nem kérte, hogy adja át az iratait, vagy legalábbis nem emlékszik ilyenre.

Mintegy fél óra elteltével ezek az események megismétlődtek. A panaszos előbb valamilyen „rendőrautó félét” látott ott az ingatlan körül, majd ugyanannál az ablaknál ismét megjelent több személy, és azon egy civil ruhás ember kopogott be, akit a panaszos nem ismert. Ismét kinyitotta az ablakot, ekkor az a személy P. B. rendőrkapitányként mutatkozott be. A panaszos felhívta a rendőr figyelmét, hogy magánterületen tartózkodik, és azt kérte tőle is, hogy mutasson házkutatási parancsot, és igazolja magát. A rendőr a panaszos kérését nem teljesítette, de elmondta, hogy egy bejelentés kapcsán csak annyit szeretne ellenőrizni, B. K. a házban tartózkodik-e, őt akarja igazoltatni. A rendőr hozzátette, hogy a bejelentő szerint a panaszos fogva tartja B. K.-t, azonban ha utóbbi igazolja magát, és úgy nyilatkozik, hogy jól van, a rendőrök távozni fognak. Megjegyzi a panaszos, hogy ha erről már az események kezdetekor tájékoztatták volna, ekkorra rég túl lettek volna az ellenőrzésen.

Mivel a rendőrkapitány azt kérte, hogy B. K. menjen ki a házból és igazolja magát, B. K. kinyitotta az épület hátsó részén lévő ajtót, azon kiment, és az ajtó előtti lépcsőkön keresztül a járdához jutott, ahol megállt. Ekkor két rendőr lépett a panaszoshoz, akik elkapták a bal és a jobb karját, kirángatták a nyitott ajtóból, „lehúzták” a lépcsőkön, és ellökték. A panaszos elesett, majd azt észlelte, hogy három-négy rendőr „ráugrik”, hátrabilincselik a kezét, és üvöltözve kérik, hogy igazolja magát, adja oda a személyi igazolványát. Ezután a rendőrök a házba is behatoltak.

A panaszost – miután igazolta magát – a helyszínről előállították a S.városi Rendőrkapitányságra. A bilincset útközben, az autóban vették le róla arra hivatkozva, hogy már nem lesz rá szükség. A panaszos megjegyezte a rendőröknek, hogy szerinte eddig sem volt.

A jegyzőkönyv rögzíti a panaszos álláspontját arról, hogy „ami a gyanúsításban van, az szemenszedett hazugság”.

A panaszos elmondta, hogy tudomása szerint B. T.-t és B. K.-t is beszállították a rendőrök a kapitányságra, és sor került a meghallgatásukra.

A panaszos a fogvatartás ideje alatt kétszer fél órát tartózkodott abban a rácsos helyiségben, amely a bejárat közelében van. Már ez idő alatt jelezte a rendőröknek, hogy az intézkedés miatt panasszal fog élni. Aznap esti meghallgatása kapcsán jelezte továbbá, hogy a felvett jegyzőkönyvről másolatot kér, de nem adtak neki. Hozzáteszi, hogy a kihallgatás ideje alatt kb. 5 rendőr volt a helyiségben, akik „a legmocskosabb, legdrasztikusabb” viselkedést tanúsították, mindenfélét mondtak a panaszosra. Később orvoshoz is elvitték, mert sérülései keletkeztek, majd $\frac{3}{4}$ 4 körül hazaszállították.

A panaszos úgy véli, az egész eljárás célja az ő megfélemlítése volt.

Előadása szerint, amíg a rácsos helyiségben volt, felkereste őt a kapitányságvezető, aki akkor már teljesen higgadtan közölte vele, hogy hamarosan orvoshoz viszik, azt követően pedig haza fogják szállítani.

Ügyészi kérdésre a panaszos hozzátette, hogy amikor B. K. kiment a házból, ő a küszöbön állt meg, ami kb. 30-40 cm széles. A külső ajtó zsalugáteres, kifelé nyílik, ha bentről nézzük, a bal oldala volt kinyitva. A belső ajtó üveges, befelé nyílik, és az események idején az is nyitva volt. Amikor a panaszos odaért a küszöbre, azt látta, hogy két rendőr felfelé halad a lépcsőkön – arra ugyanakkor nem emlékszik, hogy egyenruhában vagy civilben voltak –, akik

anélkül, hogy bármit is mondtak volna, egyszerűen csak megfogták a kezeit, és lerángatták az udvarra. A magát P. B.-nek nevező személy nem volt a két rendőr között, de szintén ott tartózkodott az udvaron. A két rendőr közül a panaszos az egyiket látta már korábban, és úgy rémlik neki, hogy ez a rendőr – aki egy köpcös, 100 kg feletti súlyú, nagydarab férfi – civilben volt.

A panaszos nyilatkozata szerint az udvaron sem mutatott neki egyik rendőr sem igazolványt vagy házikutatási parancsot, és nem is közöltek vele semmit, mielőtt elfogták. A panaszos ekkor ismét kérte a rendőröket, hogy azonosítsák magukat, illetve, hogy mutassanak házikutatási parancsot, de csak akkor került erre sor, amikor megbilincselve bevitték az épületbe. A panaszos emlékezete szerint ekkor ismét utalt rá, hogy az épület magántulajdon, de azt nem tudja megmondani, hogy az is szóba került-e, ki a tulajdonosa. Bent a házban a panaszos azt kérte a rendőröktől, hogy hagyjanak fel jogellenes tevékenységükkel, és ne turkáljanak a holmija között. Amikor pedig odabent ismét kérte a panaszos a rendőröktől, hogy igazolják magukat, a köpcös rendőr, akit a panaszos már korábban is látott, és aki az egyik kezét fogta, nevetve mondta, hogy csak nem képzeled a panaszos, hogy a S.városi rendőrkapitány igazolni fogja magát.

Arra az ügyészi kérdésre, hogy az események során elhangzott-e, és ha igen, mikor hangzott el felszólítás arra, hogy a panaszos igazolja magát, illetve az ingatlanban való tartózkodás jogcímét, a panaszos előadta, hogy már csak akkor akarták igazoltatni, amikor a földön feküdt megbilincselve. Jelezte is a rendőröknek, hogy „ember, hát a földön fekszek” pizsamában, papucsban, az iratai pedig bent vannak a házban. Végül, miután megbilincseltek, a rendőrkapitány arra utasította a rendőröket, hogy vegyék le a panaszos egyik kezéről a bilincset azért, hogy az igazolványát meg tudja keresni.

A panaszos végül a személyi igazolványát és a lakcímkártyáját egy magas, egyenruhás rendőrnek adta át, aki hamarosan vissza is adta neki. Közben a rendőrök a panaszos holmija között turkáltak, valamint mivel az ügyvédjére hivatkozott, mondták, hogy most hívja fel, de mégsem biztosítottak neki erre lehetőséget.

Ügyészi kérdésre a panaszos azt is elmondta, hogy az ablaknál a rendőrkapitány azt mondta, B. K.-t akarja igazoltatni, a panaszosnak címezve pedig csak a bejelentés tartalmát mondta el. Ezt követően azonban a ház bejáratánál a panaszoszt minden előzetes felszólítás nélkül fogták le.

Újabb kérdésre a gyanúsításban szereplő cselekménnyel kapcsolatban a panaszos kijelentette, hogy ilyen nem történt, vagyis az intézkedő rendőr sérelmére nem valósított meg erőszakos cselekményt. Utal rá, hogy mielőtt odaléptek hozzá, a rendőrök túlságosan messze voltak ahhoz, hogy elérje őket, viszont amikor a lépcsőn felmentek, azonnal meg is fogták a panaszoszt.

Arra az ügyészi közlésre, hogy B. K. vallomása szerint a panaszoszt, mikor az ajtónál tartózkodott, a rendőrök felszólították, hogy igazolja magát, ám a panaszos azt válaszolta, hogy bemegy az irataiért, és ekkor fogták meg, előadta, hogy ilyen eseményekre nem emlékszik, de nem tudja kizárni, hogy megtörtént, illetve, hogy ez így történt. Később viszont, mikor már a földön volt, bizonyosan jelezte, hogy bent vannak az iratai.

c) A panaszos ellen indított büntetőeljárásban 2012. szeptember 14-én a rendőrök B. K.-t tanúként hallgatták ki, aki az eseményekről a következők szerint számolt be.

Az intézkedés estéjén, B. K. arra lett figyelmes, hogy valaki bevilágít a házba kívülről, ezért a panaszossal együtt kinéztek. Hallotta, amint valaki azt mondta kívülről, hogy „rendőrség”, más közlésre azonban nem emlékszik. Azt sem tudja, hogy hány személy volt odakint, de azt látta, hogy a kint tartózkodók rendőregyenruhát viselnek. A panaszos kérte a kint lévőkötől, hogy igazolják magukat, rendőrök-e vagy sem. A kint tartózkodó személyek B. K. emlékei szerint kiabálva beszéltek, ezért a panaszos is emelt hangon szólt hozzájuk. Odakintről az hangzott el, hogy „mit képzelsz” a panaszos, miért nem engedelmeskedik, amire reagálva a panaszos felhívta a rendőrök figyelmét, hogy magánterületen vannak, menjenek el. A rendőrök ezután távoztak, anélkül, hogy elmondták volna, mi célból érkeztek, és azonosították volna magukat.

Kb. fél óra elteltével a rendőrök visszamentek ugyanoda, az ablakhoz. Ekkor B. K. két egyenruhás és egy civil öltözetű személyt látott. A civil ruhás volt az, aki később B. K.-t igazoltatta az udvaron.

A civil ruhás azt mondta, hogy „rendőrség”, és megkérdezte, hogy B. K. a házban van-e. B. K. ekkor igennel felelt. A civil ruhás rendőr közölte, hogy bejelentés érkezett a rendőrségre, amely szerint a panaszos fogva tartja a tanút, és kérte őket, hogy a helyzet tisztázása érdekében menjenek ki az épületből. Hozzátette, hogy amennyiben a bejelentés nem bizonyul valóságnak, a rendőrök távozni fognak. Közben a rendőrök többször kérték a panaszost, hogy igazolja magát. Olyan kijelentésre azonban nem emlékszik B. K., mely szerint a rendőrök kommandósokat hívnak, ha nem mennek ki a házból. A panaszos közben ismételt felhívta rá a rendőrök figyelmét, hogy magánterületen tartózkodnak, de mást nem mondott.

A fentiek után B. K. kiment a házból hátul, az udvar felőli bejáraton. Ott az a civil ruhás rendőr, aki az ablaknál beszélt, bemutatkozott, elmondta a nevét, azt, hogy rendőr, valamint hogy S.városból érkezett. Azt kérte a tanútól, hogy igazolja magát, aminek eleget téve B. K. átadta az iratait. A rendőr azt is megkérdezte tőle, hogy valóban fogva tartja-e a panaszos, amire B. K. nemmel felelt. Ekkor az udvarban több rendőr volt, a tanú nem tudja pontosan megmondani, hogy mennyi. Az a rendőr, aki igazoltatta, farmernadrágot és bőrdzsekijt viselt, köpcös testalkatú volt és bajszos. A rendőrrel B. K. a járdán beszélt, mert amint kilépett az épületből, az ott lévő lépcsőn lement, és meg is állt a járdán.

Időközben kiabálást hallott, a rendőrök a panaszossal kiabáltak, hogy igazolja magát. Ennél többre azonban nem emlékszik, nem tudja, mi hangzott még, mint ahogyan azt sem, hogy kik jártak el a panaszossal szemben, bemutatkoztak-e vagy mondtak-e magukról valamit. Hallotta ugyanakkor, hogy a panaszos azt mondta a rendőröknek: bemegy a házba az igazolványáért. B. K. ekkor nézett oda, ahol a panaszos tartózkodott, és azt látta, hogy a rendőrök megfogják a panaszos kezét, lerángatják a lépcsőről, leviszik a földre és megbilincselik. Mindezek után a panaszost bevitték a lakásba, ahol igazoltatták és kutattak a holmija között.

Kérdésre a tanú előadja: emlékei szerint a panaszos nem beszélt arról, hogy kinek a tulajdona az ingatlan, és nem vonta kérdőre a rendőröket, hogy mit keresnek ott, csak azt jelezte nekik, hogy magánterületen vannak, és arra kérdezett rá, van-e házkutatási parancsuk.

B. K. szerint az események ideje alatt a panaszos és a rendőrök is hangosan és ingerülten beszéltek, de veszekedés, szitkozódás, fenyegetés egyik oldalról sem hangzott el.

Az ügyész kérdésére B. K. úgy nyilatkozott: nem látott olyat, hogy a panaszos meglökte volna, vagy meg akarta volna lökni bármelyik rendőrt is. Nem tartja ugyanakkor valószínűnek, hogy így történtek az események, mert amikor a panaszos közölte, hogy bemegy az igazolványaért, épp felnézett, és akkor már fogták is a panaszost a rendőrök. Ez a két esemény nagyon gyorsan történt egymás után. Hozzáteszi, hogy amikor a rendőrök megfogták a panaszost és lerángatták az épület bejárata elől, kiabálták vele, és kérdőre vonták: „mit képzelsz, hogy szórakozik a rendőrséggel”. A panaszos erre visszakérdezett, hogy a rendőrök mit képzelnék, miért teszik ezt vele.

A panaszos megbilincselése után közölték vele a rendőrök, hogy be kell mennie a rendőrségre nyilatkozni a történetekről. A panaszost időközben bent, a házban igazoltatták, a kezei végig hátra voltak bilincselve. A panaszos igazolványa egy asztalon volt, és a panaszos mondta el a rendőröknek, hogy ott találják meg.

Bent a házban a tanú felöltözött, mert pizsamában volt. A panaszosnak azonban a rendőrök nem engedték meg, hogy ruhát váltson, pizsamában állították elő.

Végül újabb kérdésre B. K. előadta, hogy nem tudja mi volt az oka a panaszos megbilincselésének, nem emlékszik rá, illetve úgy emlékszik, hogy az okot a rendőrök sem jelölték meg a helyszínen. Emlékezete szerint továbbá azok a rendőrök, akik a bejáratnál a panaszoshoz odamentek, mind egyenruhát viseltek.

IV.

A Testület elsőként abban a kérdésben foglalt állást, hogy a beadvány határidőben érkezettnek tekinthető-e. A sérelmezett események 2012. július 16-án történtek, a panaszos azonban 2012. augusztus 8-án terjesztette elő a panaszbeadványt.

Az Rtv. 93. §-a értelmében a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított nyolc napon belül lehet a Testületnél előterjeszteni.

Jelen esetben a hivatkozott törvényhely első fordulata alkalmazható, hiszen kétségtelen, hogy a panaszos az őt ért sérelemről már az intézkedés idején tudomást szerzett. Ez azt jelenti, hogy a panasz előterjesztésére nyitva álló határidő a 2012. július 16-át követő nyolcadik napon, vagyis július 24-én lejárt, a panaszos azonban panaszát csak ezt követően, augusztus 8-án küldte el a Testületnek.

A Testület ugyanakkor az elkészttség vizsgálata során annak is jelentőséget tulajdonított, hogy a panaszos az intézkedéssel szemben igénybe vehető jogorvoslati lehetőségekről az eljáró rendőröktől megkapta-e a szükséges tájékoztatást. Azokban az esetekben ugyanis, amikor a panaszos mulasztása abból fakad, hogy a rendőrség az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében foglalt kötelezettségét – miszerint V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről – nem vagy nem megfelelően teljesíti, a határidő-mulasztás igazolásaként elfogadja a rendőri kioktatás elmaradását.

A konkrét esetben a Testület az elkészttség vizsgálata során annak tulajdonított alapvető jelentőséget, hogy a panaszost a rendőrség előállította, amiről a rendőrök a panaszosnak

igazolást állítottak ki. A dokumentumon, a lap alján a következő tájékoztatás szerepel: „Tájékoztatom, hogy az 1994. XXXIV. tv. 92. § alapján az intézkedés foganatosítását követő 30 napon belül, amennyiben az intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Független Rendészeti Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Látható tehát, hogy a rendőrség a panaszost a Testülethez fordulás határidejéről nem a hatályos szabályozásnak megfelelő tartalommal, félrevezető módon oktatta ki.

Ezt a körülményt figyelembe véve a Testület úgy határozott, hogy elfogadja a panaszosnak a megfelelő kioktatás hiányán alapuló igazolási kérelmét, és a beadványt határidőben érkezettnek tekinti.

V.

1) A Testület a panaszeljáráásban ezt követően azt vizsgálta, hogy a hatásköre alapján valamennyi panaszosi sérelem kivizsgálását elvégezheti-e.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja [sic!] el”.

Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
 - a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
 - a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.),
- tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) A panaszos kifogásolja, hogy a rendőrök sértő kijelentéseket tettek B. K.-ra is, „mocskos cigány” kifejezéssel illették, és azt kérdezték a panaszostól, miért ad neki enni.

Az Rtv. fent utalt – 92. § (1) és (3) bekezdésében rögzített – rendelkezése alapján a Testület eljárását – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az a személy kezdeményezheti, akit a rendőri intézkedés közvetlenül érintett.

A Testület ezért a panaszos előadása alapján nem vizsgálhatta, hogy a rendőrök B. K.-val szemben az intézkedések során milyen magatartást tanúsítottak, rá vonatkozóan milyen kijelentéseket tettek.

A Testület ezért a panasz azon részét, amely a B. K.-val szemben tanúsított rendőri magatartást kifogásolja, hatáskör hiányában nem vizsgálhatta.

b) Az a) pont alatt idézett rendelkezésekből következik az is, hogy a Testületnek – fő szabály szerint – nem áll módjában vizsgálni a rendőrség azon tevékenységét, amelyet nem az Rtv., hanem más jogszabály, így például a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. tv. (a továbbiakban: Be.) alapján végez.

A panaszos beadványában kifogásolta, hogy a helyszíni intézkedés keretében a rendőrök bementek a házába és átvizsgálták a tárgyait. A rendőrségi iratok ezzel összefüggésben rögzítik, hogy a felmerült bűncselekményi gyanú tisztázása érdekében vált szükségessé az érintett ingatlan átvizsgálása, amit a rendőrök végre is hajtottak. A panaszos az épület átvizsgálása során végig jelen volt.

A panaszos kifogása kapcsán a fentiek alapján megállapítható volt, hogy a rendőrség az átvizsgálást a felmerült bűncselekményi gyanú megalapozására vagy kizárására irányuló adatszerző tevékenység keretében, halaszthatatlan nyomozási cselekményként hajtotta végre, amit a Be. 177. §-a tesz lehetővé, illetve szabályoz, s amellyel kapcsolatban a Be. 196. §-a biztosít sajátlagos jogorvoslatot.

A fentiekre figyelemmel a Testületnek nem állt módjában vizsgálni a panaszos azon panaszait, amelyeket otthonának átvizsgálásával összefüggésben adott elő.

A Testület a panasz eljárás keretében vizsgálta ugyanakkor, hogy az ingatlanra való belépésre, a panaszos igazoltatására és előállítására jogszerűen került-e sor, és a rendőrök a panaszossal szemben a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően alkalmaztak-e kényszerítő eszközöket. Értékelte a panaszos mobiltelefonja kikapcsoltatásának jogszerűségét, illetve azt is, hogy a panaszos orvosi ellátásával vagy a rendőrök azonosítási kötelezettségének teljesítésével összefüggésben történt-e mulasztás. Végül a Testület vizsgálta azt is, hogy a panaszossal szemben az intézkedések során alkalmazott hangnem alkalmas volt-e a panaszos emberi méltóságának megsértésére.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát és az abból levezethető testi épséghez való jogát, IV. cikkében biztosított személyes szabadsághoz való jogát, VI. cikk (1) bekezdésében foglalt magánlakás sérthetetlenségéhez való alapvető jogát és (2) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való jogát, XIII. cikkében biztosított tulajdonhoz való jogát. XX. cikk (1) bekezdése szerinti egészséghez való alapvető jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát – az alábbiak szerint.

2) A Testület az eljáró rendőrök intézkedési kötelezettségét az alábbiak szerint értékelte.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint B. T. 2012. július 16-án 20 óra 43 perckor tett bejelentést a rendőrségen arról, hogy egy hívószám nélküli telefonhívás alkalmával egy ismeretlen személy úgy tájékoztatta, hogy fiát, B. K.-t akarata ellenére, erőszakkal tartja fogva a szomszédjukban lakó személy, a panaszos.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak”.

A Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 175. §-ába ütköző Személyi szabadság megsértését követi el, aki mást személyi szabadságától megfoszt.

A hivatkozott jogszabályhelyek értelmében a Testületnek a konkrét eset kapcsán azt kellett vizsgálnia, hogy a rendőrségen tett bejelentés alapján fennállt-e valamely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozta.

A kérdés megítélésével összefüggésben a Testület fontosnak tartja, hogy utaljon töretlen gyakorlatára, amely szerint az intézkedés alapjául szolgáló jogellenes cselekmény – akár szabálysértés, akár bűncselekmény – tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálhatja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a büntetőügyben eljáró, illetőleg a szabálysértési hatóságok szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján amikor a rendőrség valamely intézkedést vagy intézkedés-sorozatot azzal indokol, hogy azt az érintett által vélhetően elkövetett bűncselekmény vagy szabálysértés alapozta meg, a Testület azt vizsgálja (az érintett vétkességének kérdésében való állásfoglalás nélkül), hogy a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e.

A Testület meglátása szerint kétségtelen, hogy egy olyan bejelentés, amelyben egy édesapa arról tájékoztatja a rendőrséget, hogy a fiát a panaszos fogva tartja, a rendőrök oldalán intézkedési kötelezettséget teremtett az Rtv. hivatkozott 13. §-a alapján, mivel felvetette a Btk. 175. §-ába ütköző Személyi szabadság megsértése bűncselekmény elkövetésének az intézkedéshez szükséges szintű, minimális gyanúját.

A konkrét események kapcsán a Testület tehát arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrségen tett bejelentés a rendőrség oldalán egyértelműen intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

3) A Testületnek ezt követően a konkrét eset kapcsán azt kellett vizsgálnia, hogy a bejelentés nyomán intézkedő rendőrök megtették-e mindent, amire az eljárásukra irányadó normák őket felhatalmazták és kötelezték annak érdekében, hogy a bejelentés valóságát tisztázzák, és a szükséges további intézkedéseket foganatosítsák. Ennek keretében elsőként azt értékelte, hogy a rendőrök megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában léptek-e be az érintett ingatlanhoz tartozó területre.

A bejelentés alapján foganatosított rendőri intézkedéssel összefüggésben a panaszos előadta: az este folyamán arra lett figyelmes, hogy a háza hálósobájának az ablakán zörgetnek, és lámpafénnyel bevilágítanak. Miután az ablakot kinyitotta, a panaszos megkérdezte az ott álló két személytől, hogy mit keresnek a ház udvarán, ahová csak a kerítésen átmászva juthattak

be. A két férfi elmondta, hogy rendőrök, de mivel a szemébe világítottak, azt a panaszos nem látta, hogy egyenruhát viseltek-e. Mintegy háromnegyed óra elteltével ismét kopogtattak a panaszos házának ablakán, és erős fénnel világítottak be rajta ismeretlenek. Amikor a panaszos újra kinyitotta az ablakot, azt látta, hogy még több személy van jelen az udvarán. Egyikük közölte, hogy ő a S.városi Rendőrkapitányság vezetője, és egy bejelentéssel összefüggésben érkezett ki a kollégáival. A panaszos megismételte, hogy semmiféle bejelentést nem tett, és kérte a rendőri vezetőt, hogy igazolja magát, és mutassa be a házkutatási parancsot, ami alapján az udvarra bementek. A panaszos kéréseinek a rendőrök nem tettek eleget, közölték ugyanakkor, hogy más valaki tett bejelentést arról, hogy a panaszos fogva tart egy személyt, B. K.-t, akivel a rendőrök szeretnének beszélni, és igazoltatni is kívánják. B. K. ekkor magához vette az iratait, és kiment a rendőrökhöz.

B. K. tanúkénti kihallgatása alkalmával az alábbi nyilatkozatot tette. Az intézkedés estéjén arra lett figyelmes, hogy valaki bevilágít a házba kívülről, ezért a panaszossal együtt kinéztek. Hallotta, amint valaki azt mondta kívülről, hogy „rendőrség”, más közlésre azonban nem emlékszik. Azt sem tudja, hogy hány személy volt odakint, de azt látta, hogy a kint tartózkodók rendőregyenruhát viselnek. Kb. fél óra elteltével a rendőrök visszamentek ugyanoda, az ablakhoz. Ekkor B. K. két egyenruhás és egy civil öltözetű személyt látott. A civil ruhás volt az, aki később B. K.-t igazoltatta az udvaron. A civil ruhás azt mondta, hogy „rendőrség”, és megkérdezte, hogy B. K. a házban van-e. B. K. ekkor igennel felelt. A civil ruhás rendőr közölte, hogy bejelentés érkezett a rendőrségre, amely szerint a panaszos fogva tartja őt, és kérte őket, hogy a helyzet tisztázása érdekében menjenek ki az épületből. Hozzátette, hogy amennyiben a bejelentés nem bizonyul valósnak, a rendőrök távozni fognak. Közben a rendőrök többször kérték a panaszust, hogy igazolja magát.

A rendőrségi iratok rögzítik, hogy a bejelentést követően az ügyelet járőrt küldött a helyszínre. Az intézkedő rendőrök felvették a bejelentővel a kapcsolatot, majd a panaszos házához érve vele is megpróbáltak kapcsolatba lépni, a panaszos lakcímén azonban többszöri csengetésre sem ment ki a házból senki. Ezt követően a rendőrök a ház bejárati ajtaján, illetve a házon lévő ablakokon is kopogtattak. Az egyik ablakot egy ismeretlen személy nyitotta ki, aki azonnal kiabálni kezdett a rendőrökkel, hogy semmi keresnivalójuk nincs ott. A rendőrök válaszul közölték érkezésük okát, azonosították magukat, és felszólították a személyt, hogy igazolja magát. Az érintett azonban a rendőri felszólításnak nem tett eleget, és bezárta az ablakot. Az intézkedő rendőrök jelentése rögzíti, hogy a helyszíni adatgyűjtés során az is a tudomásukra jutott, hogy B. K.-t többen is látták a megelőző napon az adott épületben tartózkodni. Mivel a panaszos viselkedése és a helyszínen szerzett információk a bejelentés szerint gyanút erősítették, a kapitányságvezető a Bűnügyi Osztály vezetőjével együtt a helyszínre indult.

Az Rtv. 39. § (1) bekezdése értelmében a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve – egyéb esetek mellett – bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása, továbbá bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítása céljából. Az 97. § (1) bekezdése rögzíti a magánlakás fogalmát, ennek értelmében magánlakásnak minősül a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület;

A Testület álláspontja szerint a bejelentés, a helyszínen a rendőrség tudomására jutott további információk, különösen pedig a panaszos elutasító magatartása kellő alapot szolgáltatott ahhoz, hogy a rendőrségen arra a következtetésre jusson: az adott esetben felmerül a személyi

szabadság megsértésének gyanúja. A felmerült gyanú alapján pedig a cselekmény megszakítása, illetve az elkövető felelősségre vonása érdekében szükséges intézkedések foganatosítására – az Rtv. 39. §-a idézett rendelkezése alapján – magánlakásnak minősülő helyen, így az érintett ingatlan udvarán is lehetőség volt, mégpedig – mivel illet az Rtv. nem követel meg – házkutatást elrendelő határozat nélkül is.

A Testület a panaszos azon kifogása kapcsán tehát, hogy a rendőrök jogszabályi felhatalmazás – hatósági határozat – hiányában léptek az ingatlanhoz tartozó területre, a magánlakás sérthetetlenségéhez való alapvető jog sérelmét nem állapította meg, mivel e jog korlátozása az adott helyzetben jogszerű volt.

4) A Testület ezután megvizsgálta, hogy a panaszos igazoltatása jogszerű volt-e.

Mind a panaszos, mind pedig a rendőrök nyilatkozatai alapján egyértelmű, hogy a panaszos igazoltatására az események keretében sor került. Ellentmondás mutatkozik ugyanakkor az előadások között a tekintetben, hogy ennek foganatosítása miként zajlott. A Testület jelen pontban mindössze azt vizsgálta meg, hogy a panaszos igazoltatása az adott helyzetben indokolt és szükséges volt-e, arra vonatkozóan pedig, hogy az igazoltatással összefüggésben alkalmazott-e a rendőrség testi kényszert, illetve, hogy az jogszerű volt-e, az állásfoglalás további részében rögzíti az álláspontját.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése értelmében a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület megítélése szerint egy bűncselekmény elkövetésének a gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból foganatosított igazoltatás jogszerűségét megalapozza.

Fentiek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrség intézkedési kötelezettségének érvényesítése érdekében a panaszos igazoltatása jogszerű volt, így annak következtében a személyes adatok védelméhez fűződő alapjog megsértése nem valósult meg.

5) Az intézkedés keretében a rendőrök a panaszos előállítását is végrehajtották, amit a panaszos ugyancsak kifogásol. Előadása szerint – miután B. K. kiment a házból – a rendőrök minden előzetes felszólítás nélkül lefogták, majd igazoltatását követően a rendőrségre előállították.

A panaszbeadvány az események kapcsán rögzíti, hogy amikor B. K. kiment, a panaszos az ajtóban állt meg, ahol azonban hirtelen két rendőr kapta el a kezeit, kirántották a házból, és a földre lökték. A 4 vagy 5 rendőr a panaszost lefogta, kezeit hátracsavarták, bilincset helyeztek rá, és azt kiabálták neki, hogy igazolja magát. Röviddel ezután a rendőrök bevitték a panaszost a házba, és az egyik kezéről levették a bilincset, így végül tudta igazolni magát.

Gyanúsított kihallgatása alkalmával a panaszos arra az ügyészi kérdésre, hogy az események során elhangzott-e, és ha igen, mikor hangzott el felszólítás arra, hogy a panaszos igazolja magát, illetve az ingatlanban való tartózkodás jogcímét, a panaszos előadta, hogy már csak

akkor akarták igazoltatni, amikor a földön feküdt megbilincselve. Jelezte is a rendőröknek, hogy „ember, hát a földön fekszek” pizsamában, papucsban, az iratai pedig bent vannak a házban. Végül, miután megbilincseltek, a rendőrkapitány arra utasította a rendőröket, hogy vegyék le a panaszos egyik kezéről a bilincset azért, hogy az igazolványát meg tudja keresni. A panaszos végül a személyi igazolványát és a lakcímkártyáját egy magas, egyenruhás rendőrnek adta át, aki hamarosan vissza is adta neki. Közben a rendőrök a panaszos holmija között turkáltak.

A panaszos a rendőrségen – az előállítás idején – tartott meghallgatásán feltett azon kérdésre, hogy hogyan igazolta magát a rendőri felszólításra, azt felelte, hogy a személyi igazolványával. Az iratot – emlékezete szerint – akkor adta át a rendőröknek, amikor kiengedte B. K.-t, illetve miután a rendőrök őt is kiráncigálták. A nyomozó azon kérdésére, hogy hogyan tudta átadni az iratait, ha az események úgy történtek, ahogy korábban mondta, vagyis hogy a rendőrök azonnal leteperték és megbilincseltek, a panaszos azt állította, hogy az egyik kezét elengedték.

B. K. az előállítás ideje alatt tartott rendőrségi meghallgatása során előadta: az intézkedés keretében a rendőrök azt kérték tőle, menjen ki a házból, amely kérdésnek eleget tett, majd a rendőrök kérdéseire válaszolva elmondta, hogy nem tartják fogva. A panaszos ekkor az ajtóban állt, és éppen szóváltásba keveredett a rendőrökkel, akik felszólították, hogy igazolja magát, aminek a panaszos nem tett eleget, nem akarta magát igazolni.

Később, a büntetőeljárásban történt tanúkenti kihallgatása során B. K. azt adta elő, hogy amikor kilépett a házból, az a civil ruhás rendőr, aki korábban az ablaknál beszélt, bemutatkozott, elmondta a nevét, azt, hogy rendőr, valamint hogy S. városból érkezett. Azt kérte a tanútól, hogy igazolja magát, aminek eleget téve B. K. átadta az iratait. A rendőr azt is megkérdezte tőle, hogy valóban fogva tartja-e a panaszos, amire B. K. nemmel felelt. Hallotta, hogy a panaszos azt mondta a rendőröknek: bemegy a házba az igazolványaért. B. K. ekkor nézett oda, ahol a panaszos tartózkodott, és azt látta, hogy a rendőrök megfogják a panaszos kezét, lerángatják a lépcsőről, leviszik a földre és megbilincselik.

B. K. emlékei szerint a panaszos nem beszélt arról, hogy kinek a tulajdona az ingatlan, és nem vonta kérdőre a rendőröket, hogy mit keresnek ott, csak azt jelezte nekik, hogy magánterületen vannak, és arra kérdezett rá, van-e házkutatási parancsuk. Az ügyész kérdésére B. K. úgy nyilatkozott: nem látott olyat, hogy a panaszos meglökte volna, vagy meg akarta volna lökni bármelyik rendőrt is. Nem tartja ugyanakkor valószínűnek, hogy így történtek az események, mert amikor a panaszos közölte, hogy bemegy az igazolványaért, épp felnézett, és akkor már fogták is a panaszost a rendőrök.

A rendőrségi iratok az eseményekről a következőképpen számolnak be. A rendőrök a kapitányságvezető és a Bünyügyi Osztály vezetője jelenlétében, velük közösen próbálták meg ismételt felvenni a kapcsolatot a panaszossal, aki többszöri kiabálást és az ablak ismételt zörgetését követően kinyitotta a ház hátsó ajtaját. Ekkor kilépett a házból B. K., aki a rendőrök felszólítására igazolta is magát. Ezután Hidasi a r. őrnagy az ajtó előtt lévő négyfokú lépcsőn a nyitott ajtóhoz léptett, és maga előtt tartva a szolgálati igazolványát, hangosan közölte nevét, rendfokozatát, beosztását, valamint az intézkedés tényét és lényegét. Ekkor az épület ajtajában lévő férfi – a panaszos – magából kikelve a következőt üvöltötte: „Maga bűncselekményt követett el, ugyanis V. T. tulajdonát képező épületben tartózkodik, amihez nincs joga és ennek következményei lesznek!” A r. őrnagy felszólította a panaszost, aki ekkor már a közelében tartózkodott, hogy igazolja magát. A panaszos azonban megpróbálta a r.

őrnagyot hanyatt lökni, és egyúttal az épület ajtaját becsukni. Ezt a r. őrnagy azonnal reagálva megakadályozta olyan módon, hogy a panaszos alkarját lefogta, és az ajtót kitámasztotta. Ezt követően a helyszínen tartózkodó járőrök a panasossal szemben testi kényszerszert és bilincselést alkalmaztak.

H. r. őrnagy az események napján készített jelentésében rögzítette, hogy a panaszos többszöri kérdésre sem volt hajlandó közölni a nevét és az adatait, sőt azt sem mondta el, hogy milyen jogon tartózkodik a műemlék jellegű épületben. Jelentése ezen a ponton rögzíti a panaszos személyes adatait, amelyek ismertetését követően megjegyzi, hogy a panaszos az intézkedés közben hangosan, súlyos következmények kilátásba helyezésével fenyegette a jelenlévő rendőröket, és a rendőri intézkedéssel szemben ellenszegült oly módon, hogy teljesen passzívra vált.

O. Z. r. fhdgy. jelentése, amely 2012. július 17-én készült, a következőket tartalmazza: a panaszos közölte, hogy az iratai a lakásban vannak, ezért a rendőrök vele együtt bementek az előszobába, illetve a konyhába, ahol a panaszos igazolta magát.

A panaszos elmondásai nem mentesek az ellentmondásoktól (pl. abban a tekintetben, hogy mikor adta át a személyi igazolványát a rendőröknek, mást tartalmaz az előállítása alatt tett nyilatkozata, és mást a gyanúsítottai vallomása, illetve maga a panasz), és nincsenek teljes összhangban B. K. nyilatkozataival sem (aki szerint a panaszos előállítása idején fogantatott meghallgatása során azt mondta, hogy hallotta, hogy a panaszos a felszólítás ellenére nem kívánta magát igazolni). Ugyanakkor a rendőrségi dokumentációban is több bizonytalanság van. A rendőri jelentés szerint például a panaszt az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján – mint személyazonosság igazolását megtagadó személyt – állították elő, noha amennyiben a panaszos valóban meglökte az egyik vele szemben intézkedő rendőrt, akkor az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján – mint szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt – kellett volna elfogni.

A panaszos előállítása jogszerűségének megítélése nyilván elválaszthatatlan attól a kérdéstől, hogy a Testület melyik verziót fogadja el a tényállás alapjaként. Amennyiben ugyanis a panaszos valóban meglökte a vele szemben intézkedni kívánó rendőrt, akkor a panaszos elfogása az Rtv. közens normájának alapján kötelező volt, így nem mérlegelhető az arányosság kérdése (viszont a jelentésben az előállítási ok hibás megjelölése kapcsán felmerülhet a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme). Amennyiben a panaszos elmondása felel meg a valóságnak (azaz a rendőrök kérdés nélkül kényszerítették a földre és bilincseltek meg), akkor az előállítás jogsértő volt, hiszen egyetlen törvényben rögzített előállítási ok sem állt fent a panasossal szemben (a személyi szabadság megsértésének gyanúját ugyanis megfelelően cáfolta az állítólagos sértett, B. K. nyilatkozata). Ha pedig a Testület B. K. – első – verzióját fogadja el a tényállás alapjául, akkor a panasossal szemben felmerült a rendőri jelentésben is megjelölt előállítási ok (tehát a személyazonosság igazolásának megtagadása) felmerül, viszont mérlegelni kell, hogy arányos volt-e az előállítás, miután a panaszos a személyi igazolványát végül bemutatta a rendőröknek.

Mivel a Testület a különböző előadásokban fellelhető ellentmondások miatt a tényállást nem tudta olyan mértékig tisztázni, amely a jogi következtetések levonásához megnyugtató módon elégséges lenne, a panaszos szabadsághoz való jogának megsértését nem találta megállapíthatónak.

6) A panaszos kifogásolja, hogy az intézkedés helyszínén vele szemben testi kényszer és bilincset is alkalmaztak a rendőrök.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 40. §-a az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. „A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.”

Az Rtv. 48. §-a értelmében „a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására vagy d) ellenszegülésének megtörésére”. Ezen okok közül a rendőrök a konkrét esetben a d) pontra, tehát az ellenszegülés megtörésére hivatkoztak. A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi. Ezen rendelkezés értelmében bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben *különösen* azzal szemben indokolt, aki – egyebek mellett – erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, vagy az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja.

A testi kényszer és a bilincselés vonatkozásában ugyanaz a helyzet áll fent, mint az előállítás megítélésének tekintetében, azaz a kényszerítő eszközök alkalmazásának jogszerűsége csak akkor ítéltető meg megnyugtatóan, ha a tisztázható, hogy a panaszos tanúsított-e támadó magatartást.

Mivel azonban a Testület a tényállást e vonatkozásban nem tudta megnyugtatóan tisztázni, arra a következtetésre jutott, hogy a kényszerítő eszközök alkalmazása miatt a panaszos emberi méltóságának megsértése nem állapítható meg.

7) A panaszos kifogásolja, hogy az intézkedés helyszínén kikapcsoltatták vele a mobiltelefonját, és nem engedték neki, hogy beszéljen a jogi képviselőjével, holott jelezte ezt a szándékát.

A rendőrségi iratok rögzítik, hogy a készüléket a rendőrök egyrészt az intézkedés célja veszélyeztetésének elkerülése miatt, másrészt azért kapcsolatták ki a panaszossal, mert a belső védelmi utasításban arra vonatkozó rendelkezés szerepel, hogy a rendőrség épületében tilos a mobiltelefon használata, a panaszost pedig a helyszínről egyenesen a S.városi Rendőrkapitányság épületébe szállították. Utal rá a r. őrnagy, hogy a panaszos egyébként sem kérte hozzátartozó kiértékelését.

Az Rtv. 13. § (3) bekezdése értelmében ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsult kártalanítania kell.

Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A Testület a mobiltelefonokkal kapcsolatos rendőrségi gyakorlatot a két rendelkezés összeolvasása alapján a következőképpen értékeli. Olyan esetekben, amikor a rendőri intézkedés célját veszélyezteti, ha az intézkedés alá vont személy mobiltelefonon ellenőrizetlenül lép kapcsolatba valakivel (pl. nem zárható ki, hogy bűntársát értesíti a gyanú szerint tetten ért elkövető), úgy az Rtv. 13. § (3) bekezdése kellő jogalapot biztosít a rendőrnek a telefon (mint az intézkedés eredményes végrehajtását akadályozó tárgy) elvételére, illetőleg kikapcsoltatására.

Ha ilyen körülmény az adott helyzetben nem áll fent, úgy a mobiltelefon elvételének vagy kikapcsoltatásának nincsen jogalapja (kivéve az előállító helyiségben való elhelyezés során, amikor a mobiltelefont el kell venni, mint olyan tárgyat, amelyet az előállított nem tarthat magánál). Ilyen esetekben semmi nem zárja ki, hogy a hozzátartozót vagy más személyt, aki természetesen ügyvéd is lehet, az előállított személy a saját mobiltelefonján értesítse, hiszen e jog fő szabály szerint az érintettet illeti meg, és csak az értesítés csak akkor rendőri feladata, ha a fogvatartott valamilyen okból nincsen abban a helyzetben, hogy értesítési jogával éljen.

A Testület meglátása szerint a konkrét helyzetben nem merült fel annak a gyanúja, hogy a panaszos bűntársát kívánná a telefon segítségével értesíteni, erre utaló körülményről a rendőrség sem számolt be. Nem tudott továbbá feltárni a Testület más olyan okot sem, ami az adott helyzetben az intézkedés céljának megvalósítását veszélyeztette volna, ezért a rendőrség által megjelölt hivatkozási alapot a telefon kikapcsoltatására vonatkozóan nem fogadta el.

A fentiek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos mobiltelefonjának a kikapcsoltatása az adott körülmények között nem volt indokolt, ezért azzal összefüggésben a panaszos a tulajdonhoz, valamint a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a megsértését állapította meg.

8) A panaszos sérelmezi, hogy a rendőrök az intézkedés során nem tettek eleget azonosítási kötelezettségüknek. Ezzel összefüggésben előadja, hogy miután a zörgetést hallotta, és kinyitotta az ablakot, megkérdezte az ott álló két személytől, hogy mit keresnek a ház udvarán. A két férfi elmondta, hogy rendőrök, de mivel a szemébe világítottak, azt a panaszos nem látta, hogy egyenruhát viseltek-e. Kérte a panaszos a két férfit, hogy igazolják magukat, és mutassák be a házkutatási határozatot, ami feljogosította őket arra, hogy a magánterületre behatoljanak. A két férfi azonban csupán annyit felelt, hogy bejelentés érkezett a rendőrségre. A panaszos közölte, hogy ő semmilyen bejelentést nem tett, majd felszólította a két rendőrt, hogy távozzanak, ha nem igazolják magukat.

Gyanúsított kihallgatása alkalmával a panaszos úgy nyilatkozott, hogy az udvaron sem mutatott neki egyik rendőr sem igazolványt vagy házkutatási parancsot, és nem is közöltek vele semmit, mielőtt elfogták. Amikor pedig a házban ismét kérte a rendőröktől, hogy igazolják magukat, a köpcös rendőr, akit a panaszos már korábban is látott, és aki az egyik kezét fogta, nevetve mondta, hogy csak nem képzeled a panaszos, hogy a S.városi rendőrkapitány igazolni fogja magát.

Az intézkedő rendőrök jelentésében az olvasható, hogy miután az ablakon zörgettek, azt egy ismeretlen személy nyitotta ki, akit azonnal kiabálni kezdett a rendőrökkel, hogy semmi keresnivalójuk nincs ott. A rendőrök válaszul közölték érkezésük okát, azonosították magukat, és felszólították a személyt, hogy igazolja magát. Az érintett azonban a rendőri felszólításnak nem tett eleget, és bezárta az ablakot. A rendőrségi iratok tanúsága szerint továbbá, amikor H. r. őrnagy az ajtó előtt lévő négyfokú lépcsőn a nyitott ajtóhoz léptett, maga előtt tartva a szolgálati igazolványát hangosan közölte nevét, rendfokozatát, beosztását, valamint az intézkedés tényét és lényegét. H. B. r. őrnagy jelentésében ezen túl úgy nyilatkozott, hogy a rendőrök az intézkedés során mindvégig eleget tettek az Rtv. 20. §-ából fakadó kötelezettségeiknek.

Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt intézkedése során vagy az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti (pl. azonnali beavatkozás, fellépés szükséges), ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

Az Rtv. előírásait a Szolgálati Szabályzat 5. §-a a következőkkel egészíti ki. Az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel az intézkedés megkezdését megelőző közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti. A rendőr továbbá az Rtv. V. Fejezetében foglalt intézkedését vagy az Rtv. VI. Fejezetében foglalt kényszerítő eszköz alkalmazását követően az Rtv. IX. Fejezetében meghatározott panasz lehetőségéről szóló tájékoztató keretében felhívja az intézkedés alá vont személy figyelmét a panasz előterjesztésének határidejére is.

A Testület a panaszos és a rendőrök előadásában ellentmondást tapasztalt arra vonatkozóan, hogy azonosítási kötelezettségüket a rendőrök a panaszossal szemben megfelelően teljesítették-e, amely ellentmondás a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök segítségével nem volt feloldható. A Testület ezért nem tudott megalapozott döntést hozni a panaszosi kifogások megalapozottságát érintően.

A Testület ezért a fentiek miatt a rendőrök azonosítási kötelezettségének elmulasztásával kapcsolatban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a megsértése nem megállapítható.

9) A panaszos sérelmezi, hogy a rendőri fellépés során sérülései keletkeztek, amelyekkel összefüggésben a rendőrök a kórházba is beszállították.

a) A panaszos a Testület rendelkezésére bocsátott egy ambuláns értesítőt, amelyet 2012. július 17-én állítottak ki a Megyei Kórház Sürgősségi betegellátó osztályán. Az irat rögzíti, hogy a panaszos rendőri kísérettel érkezett a vizsgálatra, és elmondta, hogy az előző nap este, 11 óra körül végrehajtott rendőri intézkedés során sérült meg mindkét könyöke, illetve jobb csuklója.

A vizsgáló orvos a panaszos jobb csuklóján horzsolt sebeket észlelt, amelyek nyomásra érzékenynek bizonyultak, keringési zavart nem tapasztalt. Szintén horzsolt sérülést fedezett fel a bal alkaron és a bal könyökön, másutt nem.

A rendőrségi iratok a panaszos előadásával egybehangzóan tartalmazzák, hogy mivel a panaszos a kényszerítő eszközök alkalmazása során a csuklóján, illetve bal alkarján sérüléseket szenvedett, a rendőrök átszállították a Sz. L. Megyei Kórházba orvosi ellátás céljából.

A panaszos sérülései nyilvánvalóan a vele szemben alkalmazott testi kényszer (földre vitel és leszorítás), valamint bilincselés során keletkeztek, nem haladják meg azt a mértéket, amely adott esetben egy jogszerű kényszerítő eszköz használatnál jelentkezik. A sérülés lehetőségével az Rtv. is számol, amelynek 17. § (1) bekezdése kimondja: a rendőrség a feladatának ellátása során – egyebek mellett – a testi épséghez fűződő jogot a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A Testület megítélése szerint ebből az következik, hogy amennyiben a kényszerítő eszköz használat jogszerű volt, és az okozott sérülések nem haladják meg az ilyenkor „szokásos” mértéket, akkor nem állapítható meg alapjogsértés, hanem csupán a testi épséghez való jog jogszerű korlátozása.

Mivel pedig a Testület a fentiek szerint nem tudta megítélni, hogy a kényszerítő eszközök használata jogszerű volt-e, az okozott sérülések vonatkozásában is úgy ítélte meg, hogy a panaszos testi épséghez való jogának sérelme nem állapítható meg.

b) A sérülésekhez kapcsolódóan a Testület ezen túlmenően a következőket is rögzíti.

Az Rtv. 18. § (2) bekezdése rögzíti a rendőrség azon kötelezettségét, hogy a sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni. A Szolgálati szabályzat 31. § (7) bekezdése a fenti rendelkezést azzal egészíti ki, hogy elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról, és betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.

Mivel a rendelkezésre álló iratok és a panaszosi, valamint a rendőri előadás alapján is egyértelműen megállapítható volt, hogy a panaszos orvosi ellátásáról a rendőrök a fogvatartás ideje alatt – még a kihallgatása megkezdését megelőzően – gondoskodtak, a Testület úgy ítélte meg, a rendőrség a panaszossal szemben a fent idézett rendelkezések szerinti kötelezettségének megfelelően eleget tett.

Mivel tehát a rendőrök a panaszos orvosi ellátásáról kellő időben gondoskodtak, azzal összefüggésben a Testület a panaszos egészséghez való alapvető jogának a megsértését nem állapította meg.

10) Végül azt is sérelmezte a panaszos a vele szemben fogantatosított intézkedésekkel összefüggésben, hogy a rendőrök az emberi méltóságát sértő hangnemet engedtek meg vele szemben. Előadja, hogy a helyszínen többször, majd a kihallgatása során is gúnyosan jegyezték meg a rendőrök, hogy miért nem értesíti az ügyvédjét, és a kihallgatás ideje alatt úgy nyilatkoztak, hogy a panaszostól el kellene venni a kastélyt, és vissza kellene adni a közösségnek, hogy bálokat lehessen ott rendezni. Sértő kijelentést tettek azzal összefüggésben is, hogy a panaszos B. K.-nak miért ad enni, és megjegyzéseket tettek kettejük viszonyára is.

Végül a távozását megelőzően az eljáró rendőr a következőt mondta: „minden állampolgár lop, csal, hazudik”.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszos az intézkedés közben hangosan, súlyos következmények kilátásba helyezésével fenyegette a jelenlévő rendőröket. H. B. r. őrnagy jelentése rögzíti továbbá, hogy a panaszost a rendőrök közül senki sem illette gúnyos megjegyzésekkel, hanem épp ellenkezőleg, a panaszos volt az, aki támadólag lépett fel és fenyegette a jogszerűen intézkedő rendőröket.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltakra. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület e körben utalni kíván a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az Országos Rendőr-főkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárának közös, a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt nyilatkozatára (a továbbiakban: Etikai Kódex) is, amelynek 1. pontja előírja: „[a rendőr] önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „[a] rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „[a rendőr] tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során [...] más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A jelen esetben a panaszos, illetve az érintett rendőrök előadása között a Testület egyértelmű ellentmondást tapasztalt azzal összefüggésben, hogy a rendőrök által alkalmazott hangnem megfelelt-e a fent utalt követelményeknek. Ezt az ellentét a Testület a rendelkezésére bizonysítékok alapján nem volt képes feloldani, így a panaszos sérelmét érintően nem tudott egyértelmű álláspontot kialakítani.

A Testület tehát nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának megsértése a konkrét esetben nem volt megállapítható.

VI.

A fentiek alapján a Testület a konkrét esetben arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrségen tett bejelentés a rendőrség oldalán egyértelműen intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A Testület a panaszos azon kifogása kapcsán, hogy a rendőrök hatósági határozat hiányában léptek az ingatlanhoz tartozó területre, a magánlakás sérthetetlenségéhez való alapvető jog sérelmét nem állapította meg, mivel e jog korlátozása az adott helyzetben jogszerű volt. Úgy ítélte meg továbbá a Testület, hogy a rendőrség intézkedési kötelezettségének érvényesítése érdekében a panaszos igazoltatása jogszerű volt, így annak következtében a személyes adatok védelméhez fűződő alapjog megsértése nem valósult meg.

Mivel a Testület a különböző előadásokban fellelhető ellentmondások miatt a tényállást nem tudta olyan mértékig tisztázni, amely a jogi következtetések levonásához megnyugtató módon elégséges lenne, a panaszos személyi szabadsághoz való jogának megsértését nem találta megállapíthatónak. Hasonló okból jutott arra a következtetésre, hogy a kényszerítő eszközök alkalmazása miatt a panaszos emberi méltóságának a megsértése nem állapítható meg. Mivel pedig a Testület nem tudta megítélni, hogy a kényszerítő eszközök használata jogszerű volt-e, az okozott sérülések vonatkozásában is arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos testi épséghez való jogának sérelme nem állapítható meg. Mivel ugyanakkor a rendőrök a panaszos orvosi ellátásáról kellő időben gondoskodtak, azzal összefüggésben a Testület a panaszos egészséghez való alapvető jogának a megsértését nem állapította meg.

A Testület úgy ítélte meg ugyanakkor, hogy a panaszos mobiltelefonjának a kikapcsoltatása az adott körülmények között nem volt indokolt, ezért azzal összefüggésben a panaszos a tulajdonhoz, valamint a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a megsértését indokoltnak tartotta megállapítani.

A Testület a rendőrök azonosítási kötelezettségének elmulasztásával kapcsolatban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a megsértése nem megállapítható. Végül nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a Testület abban a kérdésben sem, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának megsértése ebben a vonatkozásban nem volt megállapítható.

A Testület álláspontja szerint a megállapított alapjogsértés a konkrét esetben nem érte el a súlyosság olyan fokát, amely indokoltá tette volna a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak. Minderre tekintettel – az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján – a rendelkező részben foglaltak szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2013. március 13.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET